

ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ

*Серія «Письменники Буковини -
ювіляри року»*

«...Я РОДОМ ІЗ НАРОДНОЇ КАЗКИ»

Біобібліографічний портрет письменниці-ювілярки
Віри Китайгородської

Чернівці, 2021

УДК 016:821.161.2(477.85)

Б 63

«... Я родом із народної казки» : біобібліографічний портрет письменниці-ювілярки Віри Китайгородської / Чернівецька обласна бібліотека для дітей ; уклад. Н. Ковалець. – Чернівці, 2021. – с. 14. – (Письменники Буковини - ювіляри року).

Біобібліографічний матеріал знайомить з біографією і творчістю Віри Микитівни Китайгородської – письменниці, громадської діячки, правозахисника, фольклориста. Адресовано учням 5-9 класів, бібліотекарям, організаторам дитячого читання, краєзнавцям.

Укладач **Н. Ковалець**

Редактор **Н. Кадюк**

Комп'ютерний дизайн **Т. Дудчак**

Відповідальна за випуск **А. Біла**

ЧОБД, 2021

Зам. № 28

Вірі Китайгородській

*У цьому храмі високої думки і слова
О, Боже, сподівань всіх надійна обнова*

Про Віру нашу з роду укрів розмова:

Войовниця! – хтось з амазонок її так назвав!

Антонюк-Гаврищук Є. І.

Завжди усміхнена, добра, з гарним настроєм – саме такою є Віра Микитівна Китайгородська, яка може зачарувати будь-кого своєю правдивістю і природністю.

Постать Віри Микитівни на письменницькій ниві Буковини напрочуд цільна, позначена справжньою художньою багатовимірністю з виразними і чіткими індивідуальними акцентами. Її творчість не віддалена у часі і просторі, а близька загальнолюдським проблемам.

Творча лабораторія Віри Микитівни охоплює найрізноманітніші жанри. Вона – поет, публіцист, прозаїк, критик, водночас займається прикладним ремеслом – вишивкою, ткацтвом, колекціонуванням вишиваних і тканих зразків буковинських строїв.

Китайгородська В. М. – член Національної спілки письменників України, член Національної спілки журналістів України, лауреат обласної літературної премії ім. Д. Загула та обласної літературно-мистецької премії ім. С. Воробкевича, ім. І. Бажанського (2012). Віра Микитівна стала першою «Княгинею роси» - лауреаткою літературної премії «Князь роси» імені Тараса Мельничука» - у 2012 році за книгу «Сім вінків сонетів». Відзначена Спілкою журналістів нагородою «Золоте Перо України», удостоєна почесного звання «Заслужений працівник культури України».

Лицарем слова і чину назвала її відома українська письменниця Галина Тарасюк. Журналіст, літературний критик Тарас Шевчук охрестив царівною у білій вуалі. Юхим Гусар підкреслив, що її рядки – то туга, пропущена через серце. Поет, науковець Львівського національного університету Петро Шкрабюк сказав, що Вірина творчість – то буковинські візерунки. Заслужений діяч культури

Тамара Севернюк подала на огляд читачеві «Два есеї під новий рік»: «Ніщо не проходить, як вітер по полю» та «Срібна скрипка Віри Китайгородської у жалючих снігах звичайності».

Народилась Віра Микитівна Китайгородська 5 грудня 1961 року в с. Нагоряни Кельменецького району Чернівецької області. Родинне село розміщене на півострові – з одного боку його омиває Дністер з його неймовірними меандрами, з іншого – річечка Сурша, на берегах якої знайдено поселення часів Трипільської культури. Змалечку вона бачила українські народні традиції, слухала українські пісні, які жінки виконували баладним тоном. Вчилася ткати, пекти хліб, білити хату. Її коріння з родини міцних господарів: у Віриного діда, Андрія Китайгородського, було два водяні млини та сукнобійня, на його подвір'ї завжди вирувало життя – сходилися селяни з п'яти-шести сіл.

Батько, Микита Костянтинович, чабанував, столярував, добра частина хат у районі збудована його руками. «Я росла у хвої, яку тато стругав у майстерні, – пригадує Віра Микитівна. – І досі, коли чую запах хвої, хочеться летіти додому. Я заплющую очі і згадую, як моя бабуся пряла нитки, як сходилися жінки й обговорювали майбутні килими: їхні розміри, кольори ниток, візерунки... Сьогодні я розумію, що виросла в гармонійному суспільстві. Я виросла у тих казках, у тих піснях, коли бабусі збиралися на перелазі. Вони розповідали, які величезні соми були у нашому Дністрі, казали, що їх треба трьома возами везти і ще й хвіст нести. Усе говорили серйозно, а ми, діти, слухали й уявляли, яка велич навколо нас».

Тато ж винайшов власний витвір – універсальний і практичний

ткацький верстат для дружини, який сьогодні є сімейною реліквією. На ньому мама Вікторія Андріївна, знана на Буковині майстриня народного ткацтва творила свої неперевершені буковинські килими, які квітнуть всіма барвами. А величезний її творчий доробок перетворився у музей-садибу

народного ткацтва, у якому на часі зберігаються сотні унікальних зразків народного ткацтва, виконаних у різні часи, різними стилями та з різних матеріалів. У цьому зібранні – найбільша частка робіт самої майстрині, яка працює за верстатом упродовж 75 років і свій хист, здатність творити прекрасне передала доньці. Музей розвивається і додає до своєї колекції зразки ткацького мистецтва з усієї України. Окреме місце в експозиції займає колекція буковинських тайстр, рушників, наміток, а також вишиванок на прядивному полотні, що зібрана Вірою Микитівною.

Ось як вона згадує про початок своєї сімейної колекції: «Пригадую, з мого села під час голоду вивезли багато безцінних вишиванок. Якось і моя бабуся поїхала на Франківщину й обміняла свій весільний рушник на їжу, щоби врятувати від голоду рідних. Вона мені про це розповіла, і вже потім я, будучи студенткою, дорогою до гуртожитку побачила тітку, яка продавала схожий рушник. Я купила його. І з цього моменту почалася моя зацікавленість тим, що колись втратили, але що можна повернути...». Письменниця також підготувала до виходу у світ альбом «Буковинське ткацтво. Золотої ниті не згубить».

Ще одною яскравою багатогранною особистістю у цій мистецькій родині є донька поетеси – організаторка та натхненниця Українського Дня Вишиванки Леся Воронюк.

Свій перший вірш Віра написала у першому класі. – «Це була весна 1969 року, – пригадує поетеса. – Батько майстрував, а над його майстернею звисали величезні бурульки, сонце їх розпускало аж до самої землі. Я закінчувала перший клас, уже вміла писати склади і зафіксувала свої думки у вірші "Веснянка". Він складався із трьох строф. У цьому вірші є народний мотив, і досі я працюю у народному стилі».

Перші книги, які вголос Вірі Микитівній прочитала мама, були "Кобзар" та давнє "Євангеліє". Святе Письмо поетесі здавалося тоді збіркою легенд та казок. А у другому класі Віра у маленькому сільському магазині придбала свою першу книгу – "Гайдамаки", ілюстровану Василем Касіяном. "Ця книга перевернула мій світ. Я

зрозуміла, що я українка і щось маю робити зі своїм словом..." – зізнається поетеса.

Один із найяскравіших спогадів дитинства для пані Віри – це посиденьки у її тітки Віри: «Я була ще маленькою, але пам'ятаю, як ми сходилися до моєї тітки Віри на оденки, – ділиться спогадами поетеса. – На оденках жінки пряли вовну, в'язали светри, дерли пір'я, вишивали вишиванки, пекли пісні пампушки, варили узвар і прикладали його конопляним хмизом. Хата світилася до ранку: в ній можна було чути усе – давні-давні пісні, зокрема про те, як турки ішли нашою землею і вели українську дівчину. Жінки співали прекрасним баладним тоном – це було народне голосіння! Ми, діти, сиділи мовчки під столом і зачаровано спостерігали. На тих оденках я навчилася робити усе: ткати, вишивати, пекти хліб, білити хату. Це має вміти українська жінка, бо колись ми перетнемо модну межу і нам знову захочеться повернутися назад – до рідного ластівчиного гнізда».

Через два роки (1972 р), коли у дитини настав ювілей – 10 літ! - її вірші уже друкує району газета «Наддністрянська правда». З того часу почалося інтенсивне творче життя поетеси. Після закінчення середньої школи Віра стає студенткою філологічного факультету Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича. Під час навчання редагує факультетську стіннівку «Сонячні кларнети».

Вже на другому курсі Чернівецького національного університету підготувала до друку свою першу збірку поезій «Виноградна колиска», якій пощастило побачити світ аж у 1986 р. По закінченню навчання в університеті (1984 р.) працює, як журналіст, в газетах «Будівельник Буковини», «Джерела Буковини», «Молодий буковинець», продовжує писати поезії, друкує прозові, публіцистичні і критичні твори. Віра Микитівна активно займається громадською і правозахисною діяльністю, її перу належать перші публікації в краї про політичні репресії і голодомор на Буковині. Вона досліджувала заборонені теми – насильного вивозу земляків на роботу в Росію, Донбас.

З 1997 року Віра Китайгородська редагує обласну газету «Буковинське віче». При редакції газети заснувала «Мистецьку вітальню», де відбувалися виставки, презентації, творчі вечори, зустрічі, конференції митців та науковців, діячів громадсько-політичних і молодіжних організацій. А ще започаткувала лекційно-просвітницьку програму для учнів та студентів про народні ремесла з участю збирачів народної творчості. При цій мистецькій вітальні діяв фольклорно-етнографічний колектив «Калиновий спів», який виконував стародавні буковинські романси, демонстрував строї народного одягу, з часом виставка буковинських строїв стала постійно діючою.

З липня 2003 р. під редакцією «Буковинського віче» виходить у світ перша в області газета для дітей «Дзвіночок», яка публікує матеріали краєзнавчого, етнографічного, довідкового, історичного, культурного плану, запроваджує конкурси (зокрема «Моє родинне дерево»), вікторини, творчі лабораторії.

У червні 2009 р. за поезією Віри Китайгородської створена вистава «Туга за майбутнім. Проста історія», постановку якої здійснили в Чернівецькому українському музично-драматичному театрі імені О. Кобилянської (режисер вистави - Людмила Цісельська) та Київському театрі ім. І. Франка. Глядачі побачили, як поетичне слово відомої письменниці відзивається у душах. Почуття, послані із сцени в зал, наростали у геометричній прогресії. Виставароздум, без перебільшення, стала високою філософською річчю з напруженим драматизмом і вражаючою гостросюжетністю.

Цього, 2021 року у Чернівецькій обласній філармонії імені Дмитра Гнатюка відбулася прем'єра поетично-музичної вистави «Колядка для сопілки з оркестром». Завдяки синергії різних мистецтв та найкращим українським артистам вдалося створити неймовірно гармонійний і водночас новаторський культурний продукт, де на одній сцені поєднали стародавні буковинські колядки, сучасну поезію і симфонічну музику. Зі сцени актор, режисер та громадський діяч Ахтем Сеїтаблаєв читав поезію з нової книги Віри Китайгородської «Оберемок сонетів». «У цих творах є багато

фундаментальних речей для кожної людини: питання власного вибору, підміни цінностей, необхідність мати у своєму житті кохання, не зневірюватись... Для мене важливо донести ці глибокі сенси», – розповідає відомий актор.

Знають Віру Микитівну у краї і як відому громадську діячку. Вона - співзасновник (у 2005 р.) Міжнародної літературно-мистецької премії ім. О. Кобилянської. Очолювала Чернівецьку обласну організацію Національної спілки письменників України. З 2021 р. – голова Чернівецького обласного об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т. Г. Шевченка.

З 2014 по 2019 рік – начальник управління культури Чернівецької обласної державної адміністрації. Нині живе і творчо працює в Чернівцях.

ПОЕТИЧНІ ЗДОБУТКИ

Перу поетеси належить поетичні збірки «Виноградна колиска» (1986), «Сонце вночі» (1995), «Декаданс» (1999), «Ловіння вітру» (2005), «Безконечник» (2009), «Сім вінків сонетів», «Гойра» (обидві – 2011). Перша поетична збірка під назвою «Виноградна колиска» побачила світ 1986 р. у видавництві «Карпати». Уже за цю збірку її прийняли до спілки письменників України.

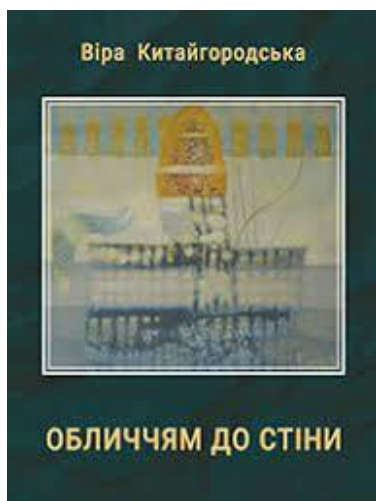

(Віра Микитівна у Чернівецькій обласній бібліотеці для дітей)

Літераторка у своїх віршах, різних за змістом, ідейною спрямованістю, шукає відповіді на важливі питання. А коло проблем, які хвилюють письменницю, надзвичайно широке: людина та її почуття, природа у різних аспектах, філософія буття, рідна Буковина, поет і поезія, жінка у житті, мистецтві, у боротьбі... Свої думки, переживання, тривоги і бачення теплої світла на далекому горизонті подає різноманітною мовою, але точною, цікавою, багатою, насичуючи їх різними формами української лексики.

Світ Віриної поезії надзвичайно розмаїтий: з ніжністю і любов'ю оспівує свою малу батьківщину; з біллю у душі та сумом у серці крізь сльози мовить-плаче про війну, яка забирає найдорожчих людей у юному розквіті сил і духу. Її вірші по-своєму самобутні і такі різні, але з високим доторком до загальнолюдських проблем. Це зокрема, прощання матері із сином: «Сину мій, сину, болю мій, болю» - твори, що засідають назавжди у пам'яті: «Чорна похоронка», «Дівчина вдова», у якої зоріє надія на повернення коханого та страждання вдів, у яких посивіли «чорні пасма, як білина від роси».

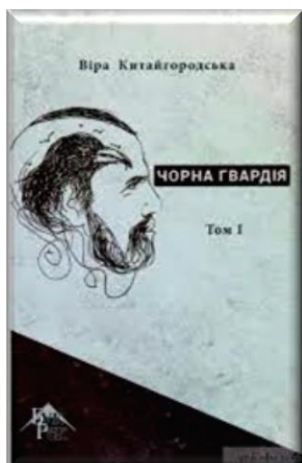
У 2018 р. відбулася презентація автобіографічного роману Віри Китайгородської «Обличчям до стіни». У основі цієї книги - події з життя самої мисткині, особиста драма її родини та народу загалом. Історія відбувається не тільки впродовж зміни поколінь, а й державних формувань – від занепаду імперії та до подій незалежності, майданів, війни.

На презентацію завітало чимало поціновувачів літератури, друзі, колеги та родичі письменниці. Зустріч модерувала донька авторки Леся Воронюк, яка розповіла про те, чому цей роман побачив світ, чому так важливо не мовчати про ті страшні події, які стали поштовхом до написання роману. «Ми не думали, що ця книга побачить світ і мама писала просто, аби не забути, щоб воно не загубилося... Це дуже інтимні та відверті тексти. І, коли ти пишеш щось для себе і для своїх, ти не боїшся називати кожного своїм іменем» - зауважила Леся Воронюк.

А письменниця розповіла, як почала писати книжку та чому все ж таки вирішила її видати: «Треба, напевно, щось записувати. Бо це мій єдиний порятунок, те, що я можу робити, бо іншого не можу. Ця книжка для того, щоби ми не боялися називати імена опонентів та героїв...»

Автобіографічний роман «Обличчям до стіни» Віри Китайгородської, що побачив світ у видавництві «Букрек», став

кращою книгою 2018 року у номінації «Проза» та був номінований на здобуття Шевченківської премії. І номінація, і перемога були для письменниці неочікуваними. «Очевидно, мою кандидатуру подало саме видавництво. Я навіть не підозрювала! Це, справді, було дуже шокуючою несподіванкою. Але приємною... Для мене така відзнака дуже важлива. Це вперше в моєму житті таке високе всеукраїнське визнання...» – сказала Віра Китайгородська.

У 2019 р. світ побачив перший том роману Віри Микитівни «Чорна гвардія». У романі мова йде про нашого сучасника, який побував на російсько-українській війні. Хлопець належить до тих тисяч воїнів-захисників, які не залишилися б удома нізащо. Тому, що рідна земля, свій народ для них – понад усе.

Зараз Віра Микитівна у прекрасній творчій формі, сповна задумів та творчих знахідок: "Так, сьогодні я розумію, що у мене є мрія – я хочу написати українську казку. Бо я родом із української народної казки...".

Основні видання творів

1. Китайгородська В. Виноградна колиска / В. Китайгородська. – Ужгород : Карпати, 1986. – 54 с.
2. Китайгородська В. М. Сонце вночі / В.М. Китайгородська. – Чернівці : Місто, 1995. – 62 с.
3. Китайгородська В. М. Дека-данс / В. М. Китайгородська. – Чернівці : Місто, 1999. – 95 с.
4. Китайгородська В. М. Ловіння вітру / В. М. Китайгородська. – Чернівці : Місто, 2005. – 216 с. : іл.
5. Китайгородська В. М. Безконечник: поезія / В. М. Китайгородська. – Чернівці : Місто, 2009. – 184 с. : іл.
6. Китайгородська В. М. Гойра / В. М. Китайгородська . – Чернівці : Місто, 2011. – 84 с.

7. Китайгородська В. М. Сім вінків сонетів / В. М. Китайгородська. – Чернівці : Місто, 2011. – 62 с.
8. Китайгородська В. М. Обличчям до стіни / В. М. Китайгородська. – Чернівці : Букрек, 2018. – 304 с.
9. Китайгородська В. М. Чорна Гвардія : у 2 т.. Т. 1 / В. М. Китайгородська. – Чернівці : Букрек, 2019. – 160 с.

Книги та статті про життя і творчість

1. Безпальченко В. Вірина віра. Людині культури Віри Китайгородській – 60! / В. Безпальченко // Слово просвіти. – 2021. - № 48. – 1-8 грудня. - С. 9.
2. Віра Китайгородська // Пам'ятаймо! (Знаменні та пам'ятні дати Буковини в 2011 році): бібліографічний покажчик. - авт.-уклад. О. Гаврилук, Ю. Боганюк. – Чернівці : Прут, 2010. - С. 294 - 298
3. Гусар Ю. С. 5 грудня народилась українська поетеса, член Національної спілки письменників України Віра Китайгородська (1961) / Ю. С. Гусар // Вечірні Чернівці. - 2007. - 29 листоп. - С. 6.
4. Гусар Ю. С. Віра Китайгородська - голова письменницької організації Буковини / Ю. С. Гусар // Буковинське віче. - 2012. - 23 берез. - С. 4.
5. Гусар Ю. С. Сльози царівни у білій вуалі: штрихи до портрета української письменниці, поета, прозаїка, громадсько-культурної діячки, лауреата премій ім. Сидора Воробкевича, Тараса Мельничука Віри Микитівни Китайгородської / Ю. С. Гусар. – Чернівці : Місто, 2016. - 26 с. – (Золоті імена Буковини).
6. Гусар Ю. С. Туга пропущена через серце : [відгук-рецензія на прем'єру вистави Чернівецького академічного музично-драматичного театру ім. Ольги Кобилянської «Туга за майбутнім» створ. за поезіями та рукописом нової прозової книги члена НСПУ Віри Китайгородської / Ю. С. Гусар // Буковинське віче. - 2009. - 26 черв. - С. 1.
7. Джуран В. Т. Із Нагорян в Поезію - нагірними стежками : [про письменницю Віру Китайгородську] / В. Т. Джуран ; В. Довгий // Буковинське віче. - 2016. - № 46, 8 груд. - С. 1, 2.

8. Дудчак Т. О. Ніхто Нікому Нічого Не винен, Окрім Любові : [В рамках регіонального проекту «Буковина читає дітям» відбулась зустріч в Чернівецькій обласній бібліотеці для дітей з поетесою, письменницею, журналістом, громадсько-культурною діячкою - Вірою Микитівною Китайгородською] / Т. О. Дудчак // Освіта Буковини. - 2014. - № 39-40. - 31 жовтня. - додаток. - С. 1.
9. Кисильова М. «Я думав, тут усе змінилося»... : побачив світ перший том роману Віри Китайгородської «Чорна гвардія» / М. Кисильова // Чернівці. - 2019. - № 47, 21 листоп. - С. 9.
10. Китайгородська Віра Микитівна // Буковина. Імена славних сучасників / авт.-уклад. Н. Струк, О. Матвійчук. – Київ : Світ успіху, 2004. – С. 108.
11. Китайгородська Віра Микитівна // Богайчук М. Література і мистецтво Буковини в іменах: словник-довідник / Микола Богайчук. – Чернівці : Букрек, 2005. - С. 120.
12. Пропонують на премію : [про творчий вечір української письменниці, поетеси Віри Китайгородської та її новий роман «Обличчям до стіни»] // Буковина. - 2018. - № 46, 16 листоп. - С. 4.
13. Севернюк Т. А. Два есеї під Новий рік: ніщо не проходить, як вітер по полю. Срібна скрипка Віри Китайгородської у жалючих снігах звичайності / Т. А. Севернюк // Вітчизна. - 2002. - № 11-12. - С. 133-136.
14. Тарасюк Г. Т. Лицар слова і чину : [Віра Китайгородська] / Г. Т. Тарасюк // Літературна Україна. - 2005. - 17 листоп. - С. 4.
15. Газета «Буковинське віче». Китайгородська Віра Микитівна. Письменниця, головний редактор // Хто є хто на Буковині / авт.-уклад. В. В.Болгов. – Київ, 2006. – С. 100.
16. Черняк Л. М. «Обличчям до стіни - автобіографічний роман Віри Китайгородської» : [вийшов друком новий роман письменниці] / Л. М. Черняк // Буковина. - 2018. - № 27, 6 лип. - С. 3.
17. Шевчук Т. Царівна у білій вуалі : [про Віру Китайгородську] / Т. Шевчук // Буковинське віче. - 1995. - 15 лип.

Поетичні присвяти

1. Антонюк-Гаврищук Є. І. Вірі Китайгородській / Є. І. Антонюк-Гаврищук // З чернівецьких настроїв, або криниця живої води. - Чернівці, 2015. - С. 49.
2. Севернюк Т. Над ущелинами / Т. Севернюк // Відчайдушне життя. Про дорогих і найдорожче : поезія. - Чернівці, 2021. – С. 265.
3. Брозинський М. Призначення / Б. Брозинський // Дотик Ранкової зорі. – Чернівці, 2012. – С.51.
4. Черватюк О. В. Хай щастить Вам довіку в усьому : поетесі Вірі Китайгородській / Черватюк О.В. // Залишити слід. – Чернівці, 2006. - С. 109.

Електронні джерела

1. Китайгородська Віра Микитівна. Біографія [Електронний ресурс] : сайт «Укрліб». – Режим доступу : <https://www.ukrlib.com.ua/bio/printit.php?tid=12549> // (дата звернення : 30.11.2021). – Назва з екрана.
2. Ковалець Л. М. Китайгородська Віра Микитівна // Енциклопедія Сучасної України : електронна версія [онлайн] / гол. редкол. : І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін. ; НАН України, НТШ. Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. URL : https://esu.com.ua/search_articles.php?id=6654 (дата звернення : 30.11.2021). – Назва з екрана.
3. Музей-садиба Китайгородських [Електронний ресурс] : сайт «Дзеркало світу». – Режим доступу : <https://mw.com.ua/?oid=6123&sid=17604> // (дата звернення : 30.11.2021). – Назва з екрана.
4. Роман Віри Китайгородської визнали одним з кращих в Україні в 2018 році [Електронний ресурс] : сайт «Шпальта» . – Режим доступу : <https://shpalta.media/2018/11/26/roman-viri-kitajgorodskoi-viznali-odnim-z-krashhix-v-ukraini-v-2018-roci/> // (дата звернення : 30.11.2021). – Назва з екрана.

**58000 м. Чернівці, вул. Шевченка, 29,
тел. 52– 21– 23, тел. 52– 60– 41
<http://bukovinchiki.cv.ua>
<http://children29.blogspot.com>
e– mail: childlibbuk@ukr.net**